

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Boardletter 2022	TELEFOONNUMMER	+31634279532
DATUM	20-12-2022	E-MAILADRES	patricia.hulsbosch@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-54389233-45	DOMEIN/OPGAVE	BDV
VAN	Patricia Hulsbosch	TEAM	FN1
NUMMER PS	PS2022FAC	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk
BIJLAGEN	Geen		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

De accountant (PwC) heeft naar aanleiding van de interim controle 2022 de Boardletter uitgebracht. De Boardletter wordt in de Financiële Audit Commissie van 18 januari 2023, in aanwezigheid van de accountant, besproken. In deze brief vindt u de reactie van Gedeputeerde Staten op de Boardletter 2022.

De Boardletter kent op de meeste kernboodschappen geen verrassingen voor ons en bevestigt het eigen beeld over de voortgang in de interne beheersing en bedrijfsvoering. We hebben diverse verbeteringen doorgevoerd en met het investeren in een aantal nieuwe systemen zijn we in staat de komende periode hier nog verdere vooruitgang in te boeken. We hadden verwacht de accountant een beter beeld te kunnen laten zien op IT-beheersing. Ondanks vele inspanningen en de komst van de CIO kwartiermaker is er op het gebied van IT-beheersing van de, voor de jaarrekening, relevante systemen in 2022 nog minder zichtbare voortgang geboekt dan verwacht, maar zijn er op tactisch en operationeel niveau wel stappen gezet.

Inleiding:

De accountant (PwC) heeft de Managementletter en Boardletter 2022 uitgebracht. De Managementletter is bestemd voor management en Gedeputeerde Staten. De Boardletter, gericht aan Provinciale Staten, is een samenvatting van de Managementletter, maar heeft dezelfde kernboodschappen. De accountant geeft haar visie en bevindingen op de interne beheersing van de provincie. Daarnaast is er aandacht voor relevante ontwikkelingen voor de provincie en de status van voorbereiding op deze ontwikkelingen.

De algehele lijn in de Boardletter is dat de accountant constateert dat er in de primaire processen wederom diverse verbetermaatregelen zijn doorgevoerd. Aandacht wordt echter ook gevraagd voor het financiële proces en het vormgeven van interne controles hierop in de eerste lijn. Ook de kwetsbaarheid van de financiële functie blijft een aandachtspunt.

Wij kunnen ons vinden in dit beeld. Door het investeren in nieuwe systemen zijn we in staat de interne beheersing nog verder te optimaliseren de komende periode en meer interne controles in de eerste lijn vorm te geven. Zoals bekend zijn we op dit moment nog bezig met de voorbereidingen voor een nieuw financieel systeem (1 januari 2024) en het invoeren van het nieuwe subsidiesysteem (1 januari 2023). Op korte termijn betekent de implementatie van deze systemen echter wel een druk op de organisatie en specifiek ook op de financiële kolom. Daarnaast blijven we investeren in kennisoverdracht en opleidingen om de kwaliteit te borgen.

In deze Statenbrief wordt ingegaan op de 5 kernboodschappen van de accountant en geven wij onze reactie op deze kernboodschappen.

Kernboodschappen

1. *Verder geïnvesteerd in basis op orde krijgen, goede stappen zijn gezet*

Op basis van de evaluatie van de controleomgeving zijn in de primaire processen diverse verbetermaatregelen doorgevoerd. Ondanks dat de kwaliteit van de interne processen toeneemt, ligt er in het kader van het financiële proces en interne controles nog een zwaartepunt bij de 2e en 3e lijn van de organisatie. Wij adviseren een inrichting van uw interne beheersing waarin zoveel mogelijk beheersmaatregelen in de 1e lijn zijn verwerkt. Met nieuwe systemen in aantocht (o.a. subsidie- en financieel systeem) kunnen in komend jaar verdere stappen worden gezet om dit te realiseren

Reactie

We herkennen dit beeld, aangezien alleen het nieuwe personeelssysteem op dit moment in gebruik is genomen. Het nieuwe subsidiesysteem gaat pas per 1 januari 2023 "live". Bij de inrichting van het nieuwe subsidiesysteem zijn, in nauwe samenwerking met de 2e en 3e lijn, de beheersmaatregelen in het proces vormgegeven, ingericht en getoetst. In het nieuwe financieel systeem, dat per 1 januari 2024 in gebruik wordt genomen, worden zoveel mogelijk beheersmaatregelen in de processen (1e lijn) geïntegreerd. Door meer controls in de processen (1e lijn) te organiseren verbeteren we de interne beheersing verder.

2. *Belangrijke kwetsbaarheden in de financiële functie*

In 2022 zijn er diverse personele wisselingen geweest in de financiële kolom bij bedrijfsvoering, waarbij ook specifieke strategische financiële kennis is verdwenen. Gezien de belangrijke opgaven van de komende jaren (o.a. stikstof-, woningbouw- en mobiliteitsopgave met veel financiële middelen) en de stappen die nodig zijn in de verdere doorontwikkeling (op financieel en control vlak) is het cruciaal om in deze specifieke kennis te investeren. Daarnaast vragen wij aandacht voor de diverse personele wisselingen voor de jaarrekeningcontrole. Om dit efficiënt en effectief te laten verlopen is voldoende kennis en capaciteit noodzakelijk (inmiddels zijn diverse functies weer (tijdelijk) ingevuld).

Reactie

Wij delen de zorg van de accountant, dat vanwege personele wisselingen strategische kennis is verdwenen. Inmiddels zijn we qua bezetting (bijna) weer op sterkte met vaste medewerkers en een beperkt aantal externe medewerkers. Deze externe medewerkers dragen hun kennis over en begeleiden onze vaste medewerkers. Daarnaast investeren we in specifieke financiële kennis door opleiding en investeren we in het vergroten van de financiële kennis in de rest van de organisatie.

Voor het komende jaarrekeningtraject hebben we voldoende capaciteit beschikbaar. Om dit traject goed te doorlopen investeren we in opleiding en trainingen, waarbij we de eerdere aanbevelingen van onze accountant betrekken.

3. *IT-beheersing vereist aandacht*

In 2022 onderzoekt een kwartiermaker welke plaats en verantwoordelijkheden het CIO-office binnen de organisatie moet krijgen. Wij adviseren hierbij zo concreet mogelijk aan te geven bij wie rollen, het mandaat en verantwoordelijkheden zijn belegd. De IT-beheersing vraagt hierbij nadrukkelijk aandacht. Veel IT-bevindingen uit voorgaande jaren zijn nog niet opgevolgd. Daarbij mist naar onze mening in het primaire proces een goede coördinatie van deze opvolging. Het CIO-office dient hier een belangrijke rol in te vervullen. Doordat het volwassenheidsniveau nog niet flink is verbeterd, verrichten wij een gegevensgerichte controle en hebben wij geen specifieke IT-audit uitgevoerd.

Reactie

Wij herkennen ons in de kernboodschap. De beheersing van de IT General Controls is nog niet formeel vastgesteld, beschreven en ingericht. Dat geldt in ieder geval voor de IT-systemen die voor de jaarrekening van belang zijn, zoals het financiële systeem (SAP) en het personeels- en salarisadministratie systeem (AFAS). Wel is er voortgang geboekt op zowel operationeel als tactisch niveau om de IT-beheersing te verbeteren. Zo zijn de kritische rechten en instellingen in het financieel systeem gesloten voor gebruikers. Hier wordt continu op gemonitord aan de hand van de zogenoemde CMP tooling (Continuous Monitoring Platform) van PwC.

Met ingang van het boekjaar 2022 is de personeels- en salarisadministratie overgegaan naar een nieuw IT-systeem (AFAS). Een betere toepassing van functiescheiding is hiermee beschikbaar gekomen. Tevens is er een geautomatiseerde koppeling gerealiseerd van de personeels- en salarisadministratie met de financiële administratie waardoor het risico op menselijke fouten in de harmonisatie tussen deze twee administraties is weggenomen.

Op dit moment wordt de invoering van een nieuw financieel systeem, inclusief subsidies, voorbereid. Dit geschiedt middels een gestructureerde projectaanpak met heldere rol- en taakverdeling van de stakeholders als eigenaar, gebruiker en leverancier. De recent opgerichte beheer- en regieorganisatie draagt hier eveneens aan bij. De borging van verantwoordelijkheden en mandaten in een aantal concern brede IT-systemen zijn hiermee georganiseerd.

In het komende jaar gaat de organisatie van de verbinding tussen de domeinen, de IV keten en de coördinatie in het primaire proces opgepakt worden. Onderdeel daarvan zijn roadmaps en implementatietrajecten op vastgestelde beleidskaders op onderdelen als architectuur en toegangsbeveiliging. Het verder doorvoeren van ontwikkeld beleid en deels al van vastgesteld beleid, zal de volwassenheid van het IT-beheer structureel helpen verbeteren.

4. *Implementatie van nieuwe systemen vereist goede maatregelen*

In 2022 is een nieuw salarisverwerkingssysteem geïmplementeerd en naar verwachting wordt er respectievelijk per 1 januari 2023 en 1 januari 2024 een nieuw subsidieregistratiesysteem en financieel systeem geïmplementeerd. De overgang naar nieuwe systemen vereisen conversie dossiers (met zichtbare uitgevoerde controles) en een goede IT-audit om te waarborgen dat de gegevens juist en volledig zijn overgegaan en dat de migratie en inrichting van de nieuwe systemen juist zijn uitgevoerd. Het is aan te bevelen om deze onderzoeken voor en snel na livegang uit te voeren. We hebben begrepen dat voor overgang naar een nieuw salarissysteem een conversie dossier is opgesteld. Wij zullen de komende periode dit dossier beoordelen.

Reactie

Voor het salarisverwerkingssysteem is de conversie vormgegeven en de conversiedossiers opgesteld. De interne 2^e lijns review door team AO/IC is uitgevoerd en de extern uit te laten voeren IT-audit hierop zal in 2023 plaatsvinden. Voor het subsidiesysteem is de conversie vormgegeven in samenwerking met de 2^e lijn. Na livegang zal eveneens een IT-audit worden uitgevoerd, inclusief vastlegging van de uitgevoerde controles. Ook bij de implementatie van het financieel systeem zullen deze acties worden uitgevoerd.

5. *Belangrijke onderwerpen voor jaarrekeningcontrole 2022*

- a) De huidige economische omstandigheden en stijgende prijzen kunnen gevolgen hebben voor bijvoorbeeld de voortgang en kosten van investeringsprogramma's en onderhoud, maar ook voor de jaarrekening (o.a. uitgangspunten grondexploitatie, waardering deelnemingen, waardering leningen). Het is belangrijk om de gevolgen tijdig inzichtelijk te maken.

Reactie

We zijn ons bewust van eventuele gevolgen van de huidige economische omstandigheden en houden hier onder andere al rekening mee in onze ramingen voor investeringen en onderhoud. Ook voor overige dossiers, waar dit van toepassing is, maken we deze gevolgen verder inzichtelijk.

- b) De grondexploitatie Hart van de Heuvelrug wordt naar verwachting gesplitst in drie grondexploitaties. Wij vragen aandacht voor een goede verwerking in de jaarrekening en adviseren een position paper hierover op te stellen.

Reactie

Bij de slotwijziging 2022 hebben we u hier al over geïnformeerd. Daarnaast nemen we dit mee in de op te stellen position paper Hart van de Heuvelrug, in aanloop naar het jaarrekeningproces.

- c) Maak tevens tijdig de financiële verwerking (en risico's) van een verzelfstandiging van het trambedrijf (inclusief evt. gevolgen 2022) inzichtelijk.

Reactie

Dit onderwerp nemen we mee in de uitwerking van het implementatieplan ten behoeve van een beheersorganisatie Tram. De uitwerking hiervan en mogelijke besluitvorming vindt plaats in 2023. De daadwerkelijke implementatie is op z'n vroegst per 1-1-2024 en heeft daarom geen implicaties op het boekjaar 2022.

- d) We bevelen aan om 2022 als pilotjaar voor de rechtmatigheidsverantwoording te gebruiken (inclusief het opnemen van informatie over de uitvoering in het jaarverslag).

Reactie

Deze aanbeveling nemen we, conform voorgaand jaar, over. In de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarstukken 2022 rapporteren we hierover.

- e) We adviseren in de paragraaf bedrijfsvoering de risico's, maatregelen, werkzaamheden en uitkomsten rondom fraude op te nemen op basis van de intern opgestelde frauderisicoanalyse.

Reactie

We vinden het niet verstandig om alle (fraude) risico's die zijn geconstateerd in de frauderisico-analyse, inclusief maatregelen, werkzaamheden en uitkomsten, openbaar te maken. Dat is één van de redenen waarom de frauderisico-analyse als een geheim document is aangemerkt. Conform de aanbeveling van de Commissie BBV (in lijn met de kadernota rechtmatigheid 2023) nemen we in de paragraaf bedrijfsvoering de mogelijk geconstateerde interne fraude op. Daarmee voldoen we aan de wetgeving. Dit hebben we ook als dusdanig verwerkt in de jaarrekening 2021.

Vervolgprocedure / voortgang:

Onze accountant, PwC, zal een toelichting geven op de Boardletter 2022 in de Financiële Audit Commissie van 18 januari 2023.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen